

REPÁRSZKY ILDIKÓ

Mi maradt a rendszerváltásból, avagy ma mi az elvárás [kerettanterv, érettségi, tankönyv(ek)] a rendszerváltozás tanításakor? Kihívás ma a rendszerváltozás tanítása?

A jelenleg érvényes (2013-ban életbe lépett) kerettanterv tematikájában szerepel a rendszerváltás/rendszerváltozás/rendszerváltoztatás témaköre: „a Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak” és „a rendszerváltozás „forgatókönyve”, mérlege, nyertesek és vesztesek.” A 2020-ban életbe léptetendő új NAT és kerettanterv elvárásai jelenleg még nem ismertek; amennyiben a konferencia időpontjáig nyilvánosságra kerülnek ezek a dokumentumok, akkor azok tartalmáról is beszámolok. A kimeneti követelményekben, azaz az érettségi vizsga témakörei között is szerepel a rendszerváltoztatás tematikája: középszintű érettségin „a rendszerváltozás főbb eseményei. A piactudaságra való áttérés és következményei” címmel, míg az emelt szintű érettségin ez kiegészül „a Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak” témáival. Az érettségi vizsgán számon kérhető adatokat (fogalmak, személyek, események) is a kerettanterv részletezi; ezek adnak pontosabb eligazítást az elvárásokról.

A tanítási gyakorlatban azonban a vizsgára készüléskor az is fontos szempont, hogy az elmúlt években ezen témakörből milyen típusú és tartalmú feladatok jelentek meg az érettségi feladatsorokban, egyáltalán mennyire hangsúlyosan jelent meg ez a korszaka a magyar történelemnek. Előadásomban ezekből a feladatokból is szemezgetni fogok. A fenti szabályozókon túl, mi befolyásolja, határozza meg, hogy mit tanítunk erről a témáról? Bizonyos képet adhatnak erről a közoktatásban elvileg használatos/használandó tankönyvek. Mindkét „választható” tankönyv külön leckében foglalkozik e témakörrel, ezekre is kitérek majd az előadásomban.

Ugyanakkor az, hogy ma a 12. évfolyamon, a történelem órákon hogyan, a tanév mely időszakában és milyen részletességgel kerül elő a rendszerváltás témája, igazából nem tudjuk. Azt vélelmezem, hogy kevés iskolában marad idő, energia az érettségire készülés hajrájában.

Szintén csak hipotéziseket tudok megfogalmazni, illetve személyes tapasztalataimat megosztani arról, hogy vajon kihívást jelent-e ma a rendszerváltás tanítása/tanulása.